

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 47.

Luni, 19. Noembrie.

1845.

РОМЪНИ ШИ ФАНАРИОЦІ.

(Din Marazina istorik.)

Дакъ дин зилеле лѣи Міхаїѣ ВВ. вітеазъ, Гречіи Църігрѣдені ші Рѣмеліоді*) веніці дн царъ съ фѣкксеръ несѣферіці пѣтъптенілор. Ачеаста не о доведеще зп артикол ал трактатъ лѣи дела 1595 дн кеіат ла Белград днпре Міхаїѣ ВВ. вітеазъ ші Сігісмѣнд принцъ Трансільваніеі, дн каре се стіпълазъ ка пічі зп грек съ пѣ фіе прііміт дн слѣжвеле Статъ лѣи. Дѣпъ тоартеа лѣи Міхаїѣ ВВ., ші мазіліа сѣкчесоръ лѣи съ Радъ Шерван ВВ., съ ашъзъ Домн Радъ Міхнеа ла 1613. Ачеста фѣ чел дінтъіѣ принц каре вені дн екавн днсоціт де о тѣлдіте де гречі. Неоръндзеліле че ачещіа адъсеръ дн царъ тѣхпиръ таре не пѣтъптені. Ка дн тот давпа кънд опініа пѣвлікъ есте днтеръ-

татъ песте тѣсеръ, съ формаръ комплотърі днпотрѣва Домнъ лѣи ші а Гречілор. Ачестіа крѣзъръ атѣпчі къ вор пѣтеа дн пека дн сѣпѣе орі че маніфестаціе а опініеі пѣвліче, ші капетеле столпкѣ лѣи Беркан, а кътърашъ лѣи Міхаїѣ ші алтор опт тіпері воері къзъръ сѣпт секъреа гѣдеі. Пе сѣпѣеле ачестор мартірі ромъніі жѣраръ рѣсѣларе, ші о лѣптъ каре тревѣеа съ діе дѣъ веакърі днченѣ атѣпчі. Атѣт есте де адевърат къ сѣпѣеле върсат дн лок д'а оторѣ о опініе, о хрѣпѣе маі мѣлт, о днтерѣтъ, ші о фаче адесеа а тріѣтфа! Днтр'адевър чінчі ані пѣ трекъсеръ дѣпъ ачееа ші вестітѣл пахарпкѣ лѣи Лѣпѣл Мехедіндеанѣл ші къпітанѣл Бѣздѣган прѣда ші тѣчелъреа тоді гречі дн царъ. Ачеста фѣ о реакціе грозавъ, дар дреантъ. Гавріілъ ВВ. Мовіла рѣсѣлпъ дн аплъ зрѣторіѣ гречілор трѣгънд дн деапъ не ачещі доі четъдені каре аѣ віне мерітат дела патріа лор. Дн домніа ачестѣіа, а Радъ лѣи ВВ. Міхнеа пентрѣ а доа оаръ, а фііѣ лѣи съѣ Алесандрѣ, а лѣи Алесандрѣ Іліеаш ші а лѣи Леон ВВ. саѣ дела 1618—1631, гречіи фаворизаці де ачещі Домні се днмѣлдірѣ іаръші дн царъ. Ромъніі іар фі ертат атѣпчі ші іар фі сѣферіт дн тіжлокѣ лор, дака еі фо-

*) Прііп къвѣнтѣл гречі дн кърѣл ачестѣі артикол тревѣе а днделече пѣмаі не чеі дн Константінопол ші дн Рѣмеліа ші маі къ деосевіре не чеі д'ѣнтѣіѣ къпоскъці маі де овѣе сѣнт пѣміреа де фанаріоді. Сдрѣвѣпа націе еленікъ де асѣзѣі не каре поі о іѣвѣт ші о респектъм съ деосевіде де фанаріоді, не каре днсѣші еа дн зраде ші дн депъртеазъ де сѣпѣл еі. —

лосиндъсь де есперинда трекътъ ар фї авт о пвртаре дндевантъ. Дар, еї ера дптрътадї шї врзръ съшї аївъ реакція лор. Атвчї цара дп деснерапцъ съ рїдїкъ съпт ага Матеї Басарав, ворпїкъл Аслан, спътаръл Горган, пахарпїкъл Барвъ Предеска, спътаръл Міхаїв Кодофеанъ, сьццеръл Дъмітръ Фїлішанъ, вїстіеръл Мітреа шї алдї воерї. Леон ВВ. дп темереа са сокотї къ ва дппъка ръскоала, дънд ла 1631 Ізміе 23. зп хрісов прїп каре съ ісгонеа тодї гречїї дїп царъ (везї актъл Nr. 1). Дар акъм ера преа тързіѳ. Ел тревзї съшї ласе шї тропъл дп стъпънїреа лзї Матеї Басарав капъл партїдеї патриотїче. Ачелваншї лъкрзрї съ петречеа атвчї дп Молдова; знде попоръл револтъндъсе дп Іашї шї дп тоатъ цара Гречїї съ ісгонеа дїппрезвъ къ Домпъл лор Александръ ВВ. Іліаш. Матеї Басарав дндатъ че се зркъ пе троп съ сімі съ вїндече тоате релеле че гречїї фъкзсеръ шї десровї шї монастіріле дърїї дпкїпате де дъншїї ла монастіріле гречешїї. Ромънїї ръсѳларъ дп кърцереа ачешїї домнїї; інсїтвдїї тьптвїтоаре се фъкзръ; цара съ дптемеїе шї прогресъ іѳте; шї армателе поастре се аконерїръ де глорїе пе маї тьлте къмпзрї де вѳтае. Ъа грек дпсъ, зп сїнгър грек фъ дп старе пъмаї дптръп ав съ дърапене тот вїнеле че фъкзсе Матеї ВВ. дптр'о домнїе де дѳъзечї анї, шї съ дптоаркъ драгостеа дърїї кърте дънсъл дп зръ. Дъпъ зрїсіта депъртаре дїп сїзжъв а хрѳнїторълзї вїстіер Строе ла 1652 (везї актъл Nr. 2), Матеї ВВ. фъккъ грешала де дпкредїндъ ачестѳ міністерїз зпзї маї маре тълхар: зп грек авъме Гїнеа Цкалъ. Тїранїїле шї хрѳїріле аче

ствї тїкълос револтъ пе тоатъ лъмеа шї маї къ сеамъ армата. Цара къзъ атвчї дптр'о грозавъ анархїе. Костандїн Басарав зркъндъсе пе троп ла 1655 дпої хрісовъл лзї Матеї ВВ. дппотрїва Гречїмор шї а десровїреї монастірілор. Цара с'ар фї редптемеїат съпт дънсъл, дар ръскоалеле осташїлор шї іптрїцелеле гречїмор ла Константїнопол дп ръстърнаръ ла 1659. Атвчї зп грек Міхнеа се зркъ пе троп. Ъра ачествїа шї реакція лзї авъпра Ромънїлор фъ къмплїтъ. Дп маї тьлте ръндзрї се тьчелърїръ о тьлдїме де пътъптенї. Дп домнїа ачествїа, а лзї Георге шї Грїгорїе Гїка шї а лзї Радъ Леон, саѳ дела 1658—1668 Гречїї съ дптълдіръ іаръшї дп царъ, шї къ дъншїї съ дптълдіръ шї сѳферїріле еї. Дп ачел дїп зртъ ап Радъ Леон ВВ. възъндъсе мазїліт де поартъ дъпъ пльнцереа воерїлор, мїжлочї л'ачестїа ка съл ерте шї съл прїїмеаскъ іаръшї Домпъ, къ фъгъдвїала къ ва скоате тодї гречїї дїп царъ. Боерїї съ дпвоїръ. Дар Радъ ВВ. възъндъсе дптрїт дп домнїе дпшї кълкъ фъгъдвїала шї се дптоарсе дїп Константїнопол дпкъпжрат де зп маї маре пътър де гречї. Ачешїа атвчї се порнїръ к'о фъріе пъоъ авъпра пътъптенїлор. Дъпъ че отрвїръ маї дптъїз пе вредпїкъл патриот логосѳтъл Дрѳгїчї Кантаквзїно, фъкзръ комплот дппрезвъ къ Домпъл съ омоаре пе тодї воерїї пътъптенї. Ачешїа лънд весте кїар дп зїоа хотърхътъ пептръ зчїдере, (3. Декемвріе 1669) скъпаръ дп мїтрополїе ла Влѳдїка Теодосїе знде тръгънд клопотеле шї адъпъндъсе пополъл шї осташїї дппрежъръл лор, трїмісеръ ръспънеле ла Домпъ ка съ говеаскъ пе гречї дїп

царъ. Домнѣа възънд невоѳа фѣ сіліт съ се плече ші дете ла Декемвриѣ дн 9. зп хрісов пентрѣ ачеаста (везі актѣл Nr. 3). Кѣрънд дѣпъ ачеѳа поарта дл мазжлі. Дн domnia лѣі Антоніѣ ВВ. цара рѣсѳѣлъ, дар пентрѣ скѣрт тѣмп, кѣчі дѣпъ мазжліа лѣі ла 1672 вѣнд Домнѣ іаръші Грігоріѣ Гіка ші дн зрмъ Дѣка Рѣмеліотѣ, Гречіі се дѣмъдїрѣ ші інтрїцѣле ші дн-пїларѣа пѣмъптенїлор днчепѣрѣ. Дн порочїре днсъ, ачеаста пѣ цїнѣ мѣлт, кѣчі ла 1679 Шерван Кантакъзїно се зркѣ пе трон. Дн domnia ачествїа ші а свкчесорѣлѣ съѣ Костандїн Брѣпковѣанѣ інтрїцѣле Гречїлор съ прекѣртмарѣ ші цара съ лїнїці, ші днчепѣ а съ днтемеїа. Гречїі атѣнчі възънд кѣ цара ле свапъ днп тѣлѣ съ гѣтїрѣ съ деа о ловїтѣрѣ хотѣрѣтоаре. Ыїле днп фамїліїле фанарїотїче прекѣм Ма-врокордації афлѣндѳсе дн таре інфлвїндѣ ла поартѣ інтрїгарѣ, ші дн дої анї капѣтеле Бранковенїлор, Кантакъзїнїлор, Вѣкѣрещїлор, Дѣдещїлор кѣзѣрѣ съпт съкѣрѣа оттоманѣ, ші фанарїотїї довжандїрѣ пе сеатѣле кѣ хотѣрѣре тронѣл ромѣнѣскѣ.

Ної пѣ воїм ачі съ дескрїм domnia фанарїотїлор дн царѣ, нїчі старѣа де жалѣ дн карѣ еї а адѣсо. Цїнта ачествї ар-тїкол фїїнд пѣмаї а арѣта дн скѣрт деосевїтеле фазѣ а ачестѣї лѣпте де дѳвѣ веа-кѣрї днтре ромѣнї шї фанарїотї, спре дн-цѣлецѣреа актѣлор ачі алытѣратѣ. Фана-рїотїї шї domnia лор дн царѣ с'аѣ жѣде-кат де маї тѣлцї скрїїторї кѣ талант. Ын грек днсъшї, D. Zaloni а зїс пентрѣ дѣп-шїї: „Пацїнеле історїѣї Молдавїѣї шї Ва-лахїѣї де вор фї скрїсе де о тѣлѣ таре, пепѣртїнїтоаре шї independentѣ вор фї

плїне де актѣле арвїтратѣре але ачестор пѳої деспоцї. Непорочїдїї лѣквїторї а ачестор провинде трѣвѣе а се днфїора пѣмаї ла азѣл пѣмїреї: фанар шї фанарїот. *)“ Кѣ зркарѣа дефїнїтївѣ а фанарїотїлор пе тронѣл ромѣнѣскѣ, лѣпта днтре еї шї пѣмъп-тенї пѣ се прекѣртѣ, де шї актѣм ера інѣгалѣ. Дар, свѣлетѣле алесе карѣ апѣр о прїчїнѣ съфѣтѣ шї вор съ се жѣртѣеаскѣ пентрѣ дѣнса пѣ калкѣлеазѣ пѣтерїле врѣж-ташѣлѣ. Асѳѣл вїртѳосѣл мїтрополїт Антїм шї воерїї Брезоїанѣ, Оведѣанѣ, Бен-цѣскѣ, Голѣскѣ, сѣрдарѣл Барѣв Корнеа че съ деосевїрѣ атѣнчі ка капѣтеле опо-зїціѣї кѣзѣрѣ маї тодї жѣртѣе патриотїс-тѣлѣї лор. Кѣ пїердѣреа ачестора лѣпта маї днчѣтѣ. Фанарїотїї ера дн тоатѣ пѣ-терѣа лор. Еї съфшїарѣ атѣнчі векеа поа-стрѣ констїтѣціѣ, шї стрїкарѣ обїчѣїзрїле чѣле вѣне але дѣрїї. Ла 1753 лѣпта ре-днчепѣ. Дн 21. Маїѣ фїїнд церемонїѣ ла мїтрополїѣ, Влѣдїка Неофїт фолосї-дѣсе де о дїспѣтѣ че съ адѣцѣсе днтре воерїї ромѣнї шї грѣчі лѳѳѣ крѣчеа дн тѣлѣ, шї дндрѣнтѣндѣсе кѣтре воерї шї попорѣл адѣпат стрїгѣ: Ырмадїмї. Ас-фѣл днсодїт ел терсе ла Канїдїваша че се афла дн Вѣкѣрещїї, шї адеверїрѣ кѣ тодїї жалѣа че зп медѣлнїчерѣл Шефѣнаке dedese ла поартѣ дн контра Домнѣлѣї Ма-теїѣ Гіка ВВ. Треї зїле днсъ дѣпъ ачеѳа, мїтрополїтѣл волпѣвїндѣсе, грѣчії мїтѣїрѣ пе доктор, карѣ дї дете о докторїѣ аша де таре, днкѣт сѣрманѣл влѣдїкѣ днѣвѣнї. Грѣчії атѣнчі скоасерѣ кѣ ел ера пѣвѣн кѣнд а фѣкѣт ачеа вреднїкѣ фантѣ.

*) Essai sur les Fanariotes par Marc-Philippe Zallony. Marseille 1824. p. 249

Ефектѣ ачестеі дѣтѣплѣрї фѣ дїн-
гр'о парте скїтвареа Домнѣлѣі, іар дїн-
гр'алта меделнїчерѣл Шефанакѣ шї Дѣдескѣ
капетеле опозиціеі се есіларѣ ла інсѣла
Mitilina.

Т'оте ачесте дѣпрежѣрѣрї фѣкѣрѣ пе
пѣтѣптенї съ се знеаскѣ маї стрѣнс дѣ-
тре дѣншїі; ачееа че дї дѣпѣтернїчі аст-
фел дѣкѣт ла 1755 еї пѣтерѣ съ дѣпѣ
kondїїле лор Домнѣлѣі Konstandin BB.
Цехан, шї съ'л сілеаскѣ съ гонѣаскѣ пе
маї тѣлїдї гречї дїн царѣ. Есілареа а дої
фрадї Вѣкѣрещї ла Кїпрѣ, знде съ прѣ.
пѣдї зпѣл дїптр'ѣншїі, пѣ дескѣражѣ де
лок пе ротѣнї, шї ла 1763 еї респѣсерѣ
фанарїодїлор рѣстѣрпѣнд пе Konstandin
BB. Маврокордат, шї пе о сеамѣ де фа-
нарїодї пе каре поарта дѣпѣ плѣндѣреа
лор, дї есілѣ ла інсѣла Mitilina. Ърїтѣ-
торѣл Домнѣ Konstandin BB. Цехан врѣнд
съ'шї рѣсѣзне аспра ротѣнїлор вѣгѣ дѣ
лапѣрї шї дѣкїсе дѣ темпїде маї петодї
воерїі. Попорѣл Вѣкѣрещѣлѣ атѣнчї съ
ревоалтѣ шї дї скапѣ, іар тїкѣлосѣл де-
спот де фрїкѣ съ отрѣвѣще сїнгѣр. Сѣкче-
сорѣл шї фрателе ачестѣїа Стефан Рако-
вїдѣ прїгонїнд шї дѣкїзѣнд іаршї пе
воерї; о ал доїлеа револтѣ дї словоаде.
Домнѣл атѣнчї врѣнд съ дѣпѣаче пе ро-
тѣнї дете зп хрїсов прїн каре рѣпѣще
дрѣптѣрїле чївїле шї полїтїче дѣ царѣ,
Гречїлор шї тѣтѣлор стрѣнїлор кѣм Ал-
банезїі, Сѣрвїі шї алдїі афарѣ де Молдо-
венї каре дїн времїле челе маї веки с'а
прївїт де пѣтѣптенї. Де атѣнчї лѣпта а
тот копїнѣат пѣлѣ ла 1821, кѣнд дѣсѣфѣр-
шїт інсѣрекдїа лѣї Тѣдор Владїмїрескѣ о
дѣкѣе, пе скѣпѣ де фанарїодї шї дара дѣшї
редѣвѣндї векиле самѣ дрѣптѣрї. N. B.

К Р Ъ Ч Е А Д І Н К А С Ъ,

с а ѣ

Че есте а се сокотї деспре вѣтѣл ракїлѣі?

К а п. IV.

Кѣм се дїспѣтѣ дѣранїі кѣ прео-
тѣл лор.

Ън дѣран. Съ іердї, пѣрїпте! дѣ-
съ тїе тї се веде недеслѣшїт, кѣ ракїлѣ
пѣ ар фї хрѣнїтор; кѣчї се ферве дїн се-
карѣ, аша дар трѣвѣїе съ фїе дѣтѣрїтор.

Преотѣл. Ракїлѣ пѣ се ферве дїн
сѣкарѣ аша кѣм а лѣсато Дѣтѣнезѣ съ
креаскѣ, чї се ферве дїн малт. Малтѣл а-
честа вїне кѣ се гѣтеще дїн сѣкарѣ, аче-
ста дѣсѣ атѣнчї се фаче кѣнд сѣкара съ
пѣне дѣ доспеалѣ, прїн кареа прекѣт
съ шїе се скїтѣвѣ кѣ тотѣл. Дрѣпт а-
чееа пѣ се поате зїче кѣ дрѣптѣл, кѣ ра-
кїлѣ се гѣтеще дїн сѣкарѣ саѣ дїн орї ка-
ре алтѣ вѣкатѣ. Дѣ сѣкарѣ, картофї (пї-
чїочї) шї дѣ тоате фрѣптеле сѣнт доатѣ
сѣвѣстанѣе, адїкѣ фѣрїпѣ (шї ачѣаста ѣ че
хрѣпѣще шї дѣтѣрѣще) шї сїпѣртѣл (шї
ачѣаста ѣ че адѣче дѣтѣвѣтареа). Фервѣ-
торѣлѣ де ракїѣ пѣї пасѣ де пѣрѣїле де
фѣрїпѣ хрѣнїторѣе дїн сѣкарѣ, чї дѣ таїе
капѣл дѣпѣ сїпѣрт, каре маї алес се пѣше
прїн доспеалѣ шї се афѣл дѣ малт. Сїпѣр-
тѣл ачѣаста арѣ дѣсѣшїтатеа де сѣорѣ шї
се рѣдїкѣ дѣ сѣс, дѣдатѣ кѣм се дѣкѣлѣ-
зѣще саѣ се дѣфервїпѣтѣ кѣлдареа дѣ ка-
реа се афѣл малтѣл. Шї асфел дѣкѣр-
гѣнд прїн дѣвї се івѣще ракїлѣ, пе каре
дѣ веа отѣл. Іарѣ че аї рѣмас, адїкѣ
пѣрѣїле хрѣнїторѣе дїн фѣрїпѣ ле капѣтѣ
вїта де дѣгрѣшат.

Ън дѣран. Пѣпѣтрѣ ачѣееа се дѣгра-
шѣ вїтеле аша дѣ вїпѣрсѣрїі, кѣ еле ка-

пѣтъ пѣрдѣле хрѣнитѣре дѣн фѣрпѣтъ; ѣарѣ отѣл се всѣкъ, дѣнѣл вѣа спѣртѣл стрѣкѣтор.

Преотѣл. Аша ѣ, кѣчѣ о аратѣ еспе-рѣнда, кѣчѣ фѣндѣкъ ракѣл пѣ се фаче дѣн пѣрдѣле фѣрпѣтѣ де сѣкарѣ, аша пѣ пѣте пѣчѣ хрѣнѣ пѣчѣ а дѣтѣрѣ.

Ѣн месерѣш. Дѣкъ зна, пѣрпѣте: отѣл сѣмте тотѣшѣ о дѣтѣрѣ поѣъ дѣн сѣне дѣпѣ че а вѣт ракѣл, че аша де дѣведѣрат се сѣмте пѣ се пѣте нега.

Преотѣл. Воѣ авѣдѣ тоатѣ дрепта-тѣа; воѣ сѣмдѣдѣ о вѣадѣ поаѣ, о мѣшкаре поаѣ неовѣчѣвѣтъ прѣн вѣне: сѣнцѣле ѣ ка-ре се пѣне дѣн о вѣлѣвѣре нефѣреаскѣ, не-време свѣт каре се дѣтѣрѣтъ ка де тѣ-трѣче шѣ се дѣтѣнд, ачѣеа дѣсѣ пѣ ѣ пѣ-тере поѣъ! О тѣлѣвѣдѣ дѣрѣ преа сѣм-тѣт ачѣеа че сѣмдѣ, де време че астѣ дѣ-тѣрѣтаре а первелор шѣ астѣ гоапѣ не-дѣмерѣтъ а сѣнцѣлѣ о прѣвѣдѣ де о пѣ-тере шѣ тѣрѣ поѣъ. — Ракѣл пѣ ѣ алтѣ декѣт че ѣ пѣntenѣл шѣ гѣрѣвѣчѣл пѣнтрѣ кал. Калѣл остѣнѣт маѣ саре дѣкъ одатѣ, дакѣл дѣмпѣнѣдѣ (дѣмпѣntenѣ) шѣл вадѣ, шѣшѣ адѣпѣл тѣте пѣтерѣле че ле маѣ аре; аѣ грѣшѣ дѣсѣ кѣ тотѣл, дакѣ аѣ зѣче: аѣ вѣпѣтат пѣтерѣ поѣъ прѣн гѣрѣвѣчѣл теѣ, шѣ сѣ дѣмпѣтерѣт прѣн ачѣла де поѣ! Пѣ-тереа поѣъ пѣ ѣ дѣн гѣрѣвѣчѣл, чѣ ѣ дѣн хрѣпѣ, шѣ де лѣаѣ вате шѣ де лѣаѣ дѣмпѣ-тѣна не калѣл остѣнѣт орѣ кѣт де тѣлѣт, дѣнѣл ар тот сѣрѣ шѣ ар тот да кѣ пѣ-чѣѣреме де дѣн дѣрѣт, дѣр аѣ грѣшѣ фѣрте таре де аѣ зѣче: акѣм вѣд кѣ гѣрѣвѣчѣл теѣ лѣа дѣмпѣтерѣт де поѣ! — Воѣ ведѣдѣ дѣн тѣте ачѣстѣа, кѣ ракѣл дѣтѣрѣтъ шѣ дѣкѣрдѣ не ом, аша кѣт шѣ рѣстѣл пѣ-терѣлор сале дѣкъ ле дѣнтрѣвѣндѣ. Де

ачѣ вѣне, кѣ ракѣл де тот дѣн свѣте дѣн пѣтерѣ не лѣкѣртѣрѣл остѣнѣт, кѣчѣ пѣсте ачѣа дѣкѣрдѣчѣлне тѣѣстрѣтѣ пѣмаѣ де-кѣт вѣреазѣ о лѣнѣзѣре тѣѣстрѣтѣ. Деѣтѣ тѣртѣрѣсѣск шѣ ачѣѣ лѣкѣртѣрѣ карѣѣ пѣ маѣ вѣаѣ ракѣл, кѣ акѣм дѣпѣ лѣкѣрѣ пѣ ар фѣ аша де остѣнѣдѣ шѣ кѣпрѣнѣшѣ ка маѣ пѣнтѣ, шѣ кѣ лѣ ар фѣ лѣкѣрѣл маѣ вѣшор. Дрѣнт дакѣ лѣкѣртѣрѣл дѣн лок де а кѣм-пѣра ракѣл шѣ ар кѣмпѣра пѣне, дѣн ачѣеа шѣ ар свѣце тѣрѣл пѣтерѣ поѣе шѣ асѣел сѣ ар реѣкѣдѣга пѣтерѣле перѣдѣте; дѣнѣл ар лѣкра атѣчѣ маѣ дѣделѣнѣдѣе шѣ маѣ амѣсѣрат дѣторѣлор сале! Дѣр ракѣл шѣ гѣрѣвѣчѣл пѣ даѣ пѣтерѣ поѣе; пѣ рѣдаѣ че ѣ перѣдѣт, чѣ мѣстѣсѣск че а маѣ рѣмас, дѣн остѣнеск не лѣкѣртѣрѣ шѣ адѣк маѣ тѣрѣзѣ о лѣнѣзѣре маѣ маре.

Ѣн месерѣш. Акѣм тоате мѣ сѣаѣ дѣслѣшѣт, шѣ тот маѣ тѣлѣт прѣвѣд кѣ а-дѣвѣрѣл чѣл де поѣ дескѣперѣт пѣ се пѣте рѣсѣфла прѣн нѣмѣк. Азѣ дѣсѣ ам дѣвѣдат шѣ ачѣеа, кѣ ракѣл ѣ дѣншѣлѣторѣл чѣл маѣ рѣѣ; ел пѣ дѣ вѣнеле че апрѣмѣте шѣ пѣсте ачѣеа дѣн дѣче дѣн стрѣкѣчѣлне (пѣ-рѣре) не ачѣла каре ѣ се свѣпѣне! Дѣр, пѣ-рѣнте, пѣнтрѣ че пѣ сѣаѣ зѣс ачѣстѣа маѣ де тѣлѣт месерѣшѣлор шѣ дѣрапѣлор?

Преотѣл. Даѣ лѣ ашѣ фѣ шѣвѣт маѣ де време ѣвѣдѣѣ теѣ фѣѣ, вѣ лѣ ашѣ фѣ спѣс де тѣлѣт. Чѣ фѣндѣкъ ракѣл дѣн атѣта тѣ-сѣрѣ сѣа лѣдѣт пѣмаѣ дѣн чѣѣ дѣн вѣртѣ 60 аѣнѣ, аша пѣ ѣ сѣаѣ шѣвѣт дескѣперѣ вѣртѣрѣле маѣ пѣнтѣ ка акѣм.

Ѣн дѣрап. Дѣсѣ дакѣ ракѣл пѣ дѣ-тѣрѣеце пѣчѣ хрѣпѣеце, аша пѣчѣ дѣн пѣте дѣнтрѣвѣнда лѣкѣртѣрѣл ла а са тѣлѣкѣ а-тарѣ.

Преотѣл. Ачѣеа ѣ кѣар вѣрѣареа чѣа

адевъратъ ши кѣмпѣнітоаре, не кареа о
аре ачеа дескоперіре позъ асѣпра віедеі
de tóte zile. Фіиндкѣ ракіѣл нічі дитъреце
нічі хрѣнеце, аша дар нѣ é de тревѣндъ
нічі лѣкрѣторѣлѣи ла а са тѣнкѣ амаръ!
Дакъ ачела вар дѣкрѣѣа не воі ла а
вóстре тѣнчі амаре, атѣнчі еѣ дѣсѣні
м'аш пѣне дѣ контрѣ, сѣ нѣ се стеаргѣ
ракіѣл. Еѣ вѣд дѣсѣ къ é стрікѣтор пѣ-
трѣ сѣпѣтате ши авере. Е лѣкрѣ доведіт
врѣн есперіиндъ кареа с'а фѣкѣт дѣ алте
дері, кѣткѣ кіар лѣкрѣторѣл de рѣнд се
ва аола маі віне дакъ се ва стерѣе ракіѣл.
Ачѣаста веі віне контразіче крѣземѣнтѣ-
лѣи векіѣ, не каре дѣ авеаѣ óменіі деспре
пѣтереа хрѣнітоаре ши дѣкрѣѣетоаре а
ракіѣлѣи. — Фіинд óменіі пѣртаді де астѣ
рѣтѣѣіре, ши 'n Амеріка се аѣента дѣкѣт
é пѣтрѣ лѣкрѣторі тóте давпеле деспре
партеа дѣсоцірілор де контепіре; дѣсѣ
есперіинда кѣт се каде а арѣтат дѣ міі де
іаші, кѣткѣ óменіі с'аѣ аолат дѣ рѣтѣѣіре.
Кѣчі де време че ракіѣл дѣпѣдекѣ містѣі-
реа, плѣтѣніі ши фікатѣл ле стрікѣ преа
ѣшор, аша тревѣіе ка лѣкрѣторіі сѣ се а-
оле фѣрѣ ракіѣ неапѣрат кѣ тѣлт маі сѣ-
пѣтоші. Фѣрѣ де ачѣеа некѣлтѣнд лѣ-
крѣторѣл пѣтрѣ ракіѣ се поате дѣтѣрѣка
маі кѣлѣброс шиа се хрѣні маі віне. Пріп
ѣрѣшаре ѣзнаі старе се дѣндреапѣт дѣ доѣ
прівінѣе. Дѣлсѣл пріп контепіре нѣ нѣмаі
кѣ пóте сѣвѣрші ачелаші лѣкрѣ, дар і се
оаче ши маі ѣшор ка маі пайнте, кѣчі акѣт
тѣнкѣ маі тѣлт ши маі віне. Дѣн ѣрѣтѣ
(нефіинд пріп ракіѣ дѣмпінтенат) нѣ се ва
маі стрѣкѣра дѣн тóте пѣтеріле ши сѣара
нѣ ва кѣдеа кѣ тотѣл слѣвіт дѣн чатѣл сѣѣ
ка маі пайнте. Не лѣпгѣ ачѣеа ва трѣі
фѣрѣ сѣадѣ ши вражѣвѣ, ва фі весел ши

віоіѣ дѣн міжлокѣл челор че се дѣн de дѣн-
сѣл, ва фі тѣлѣдѣміт кѣ Дѣтпѣзеѣ ши кѣ
конѣіинда са.

Ѣн дѣрап. Атѣнчі ар пѣтеа трѣі
оаменіі де тот фѣрѣ ракіѣ?

(Кѣ атѣта дѣнеіем естратѣл фѣкѣт дѣн а-
чѣеа кѣртічікѣ фолосітоаре че е траѣѣсѣ de D.
Iosіf Manі спре а се тіпѣрі дѣтѣреагѣ.)

Literele corespundietorie firei limbei rumanesci, si inquo que-va.

(Ѣрѣмаре)

II. Пропѣндареа консонѣнтелор.

Дінтре консонѣнте віп ла сокотеалѣ:
c, d, g, q, s, t, ши дѣн оаре че прівінѣдъ і,
дечі:

С сѣнѣ

1. Ка к дѣпайнте de a, o, u, дѣпайнте de кон-
сонѣнте ши дѣпайнте de e, дакъ ачѣаста сѣнѣ
ка ѣ сеаѣ ѣ, прекѣт: calle = кале; соѣиу
= коѣѣ; cute = кѣте; credintia = крѣдін-
ѣѣ; фѣкѣторіѣ = facetoriu; facendu = фѣ-
кѣнд.

2. Ка ч сѣнѣ дѣпайнте de e каре нѣ сѣ-
пѣ ка ѣ сеаѣ ѣ, дѣпайнте de i кѣ ѣп пѣнт,
акѣнт сеаѣ семпѣл скѣртѣреі де асѣпра,
прекѣт: lucéferu = лѣчеафѣр; сега = чеа-
рѣ; lucire = лѣѣіре; а luci = а лѣчі; аічі
= аісі etc.

3. Ка ѣ сѣнѣ дѣпайнте de i кѣ доѣ пѣн-
те сеаѣ кѣ акѣнтѣл дѣплікат деасѣпра, дѣ
сілава: сіос ши дѣн кѣвінтеле ѣрѣтѣоарѣ:
calcianu = кѣлѣѣн; сарнаѣи = кѣрпаѣ;
сісіа = ціѣѣ; ghіacіа = гіаѣѣ; greсіа =
грѣаѣѣ; масіи, місіа, фасіа, scorсіа, ши че-
ле фортате дѣн трѣнселѣ; — прекѣт: ри-

einu = пѣдин; a insoci = а ѡсоци; gresosu = гредос; scorciosu = скордос etc.

Qu.

Ърмеазъ регъла лѣи С къ ачеѡа лъваре афаръ, къ ла дѣпсѣл пѣ се ѡнтреѡвѣндеазъ пѣчи одаѣтѣ і къ доъ пѣнте, сеаѣ къ акѣипт дѣпликат, шѣ пѣмаі ѡп къѡѡптѣл: laquiu = лац, свѣъ ка ц; прекѡм: quare = каре; quocu = къчи; qui = чи; quine = чине; torque = тоарче; torquendu = торкънд etc.

G свѣъ

1. Ка г ѡпайте de а, о, u, ѡпайте de консонѡпте шѣ ѡпайте de е деакъ свѣъ ка т сеаѣ ѡ, спре есѡмплѣ: gaura = гауръ; gura = гѣръ; greѣ = greu; culegetoru = кълегѣторѣъ; cullegendu = кълегѡнд.

2. Ка ц ѡпайте de і шѣ ѡпайте de е деакъ пѣ свѣъ ка т сеаѣ ѡ, прекѡм: merge = мерге; mergi = мерѣи.

Ќиѡнд къ с ѡпайте de і шѣ е, деакъ е пѣ свѣъ ка т сеаѣ ѡ свѣъ ка ч, еаръ г ка ц; аколо ѡнде ѡп пѣмѣтеле ѡпѣмплѣрѣ ар тревѣи съ свѣе с ка k, шѣ g ка г, вом пѣне дѣпѣ дѣпселе ѡп h мѣт, спре есѡмпле: inchinare = ѡпѣнаре; ghiasia = гѣацъ; ghlande = гѣнде, etc.

D.

Свѣъ ка z ѡпайте de і къ доъ пѣнте, сеаѣ акѣипт дѣпликат, сеаѣ къ семпѣл скѣртѣреі деасѡпра; ѡп тоате челеламте ѡпѣмплѣрѣ свѣъ ка d, прекѡм: dici = зѣкъ, a audi = а азѣи; pordi = перѣи; domnu = Домн.

S.

Свѣъ ка ш ѡпайте de і къ семпѣл скѣртѣреі, къ доъ пѣнте сеаѣ къ акѣиптѣл дѣпликат деасѡпра; ѡпайте de сілаба: сі,

се, qui, que, шѣ ti, ѡпсѣ пѣмаі кънд ti е ѡп капет; ѡпайте de е деакъ дѣпѣ дѣпсѣл ѡрмеазъ: ll, ss; rb, rp, rt прекѡм: esi = еши; esindu = ешинд; a esi = а еши; cunosci = кънощи; cunosce = къноаще; nesquine = нещине; selle = шеле; sesse шесе; misellu = мишел etc. serbescu = шерѡеск; serpe = шерпе; desertu = дешерт. — Се іа афаръ: serbediu = сѣрѡеѣ шѣ челе dedѣce din трѣпсѣл; — ка ш свѣъ шѣ ѡп asternu = аштерп; stergu = щерг; шѣ челе dedѣce din трѣпселе; — ѡп тоате ѡпѣмплѣрѣ челеламте свѣъ ка с, прекѡм: searѣ = sera; sora = соаръ; saru = сарѣъ etc.

Пѣртѣѡа: si = шѣ ар тревѣи ѡпсемпате къ доъ пѣнте деасѡпра, ѡпсѣ ѡиѡнд къ пѣмаі vine алт къѡѡпт ѡпайте каре съ факъ консѡсіе, о лѣсът кът е.

T.

Свѣъ 1 ка ц ѡпайте de і къ семпѣл скѣртѣреі, афаръ de ѡпѣмплареа свѣъ 2. — ѡпайте de і къ доъ пѣнте сеаѣ къ акѣиптѣл дѣпликат деасѡпра; ѡпайте de е деакъ дѣпѣ е ѡрмеазъ: ll, rr; ss, спре есѡмплѣ: cauti = кавѣи; tine = цине; catellu = къцел, terra = деаръ; tessa = цесѣ.

2. Ка ч ѡп сілаба: tiun, tios, tior, прекѡм: rogatiune = роѣчѣне; putintosu = пѣтѣпѡс; pitioru = пѣчор; fetioru = феѡор; феѡоаръ = fetiora; tioreci = ѡоарѣи.

3. ѡп тоате челеламте ѡпѣмплѣрѣ свѣъ ка t прекѡм: traire = трѣре; intinde = ѡпѣнде etc. — ѡпайте de і къ семпѣл скѣртѣреі de кътва е s ѡпайте de t рѣтъне пре лѣпѣ свѣетѣл т. с. е. oste = оасте: osti = оѡѣи.

Челеламте консонѡпте пѣ стаѣ ѡп консонѡпте

тровоерсиѣ; ж се скріе кѣ j, прекъм: jude = жѣде; joї = жої; june = жѣне etc.

Деспре I дѣкъ с'ар пѣтѣ пѣне регълъ ѡниверсалъ кѣ II дѣ пѣтеле че ес дѣ ella пере ші рѣтѣне пѣмаї еа ші еарѣші кѣ II дѣпѣнте de i пере прекъм: curella = дѣ ворѣре се аѣде пѣмаї: cureá, еарѣ кѣ ачі тревѣе съ фіѣ II се vede дѣн ѡенітѣв, кѣчі аколо е: curelleї de ѡnde аѣ venit II de v'ар фі фост ші дѣн nominatѣв? аше pelle дѣн пѣтерѣл тѣлторатік: реї de пѣн ар фі: pelli дѣнсъ II пере дѣпѣнте de i. — С'ар пѣтѣ пѣне зік ачеастѣ регълъ, дѣнсъ фінд кѣ с'ар віні преа тѣлді II маї кѣ самъ дѣн артікѣл кѣцетѣм а фі дестѣл ка съ скріет пре II аколо пѣмаї ѡnde се аѣде.

Дѣпъ челе зісе дѣн ортогрѣфіѣ ші дѣпъ ворѣреа літѣвѣ рѣтѣнещї ѡпор се поате дѣпѣкѣ ші діспѣта деспре літереле челе дѣпѣкѣте дѣн літѣва поастрѣ, адекѣ пої дѣнем літере дѣпѣкѣте аколо ѡnde се аѣд ші дѣн ворѣре прекъм е дѣн кѣвінтеле че аѣ п ла дѣчепѣт, ші апої се компѣн кѣ препосідіа ін спре есѣмпѣл: nodu = nod; innodu = дѣнnod; innescu = дѣнпек; innotu = дѣнпот etc. ші ѡnde поѣтеще врео регълъ ортографікѣ сеаѣ грѣтѣтїкалѣ, аше спре есѣмпѣл: дѣн ортогрѣфіѣ am вѣзѣт кѣ s дѣпѣнте de e сѣпъ кам ші деакѣ дѣпъ е се віне II, ss, ші t, дѣпѣнте de e деакѣ вѣмеазѣ: II, rr, ss ка д, прекъм: selle, sessе, sessu, terra, castellu, tessu: — ші еарѣші кѣ кѣвінтеле че аѣ II шїї перд дѣпѣнте de i ші дѣн terminatїa ella — маї дѣколо кѣ а ші е дѣпѣпѣнте de nn пѣ сѣпъ ка ж прекъм: can

na, renna, rennosu, etc. Дечї дѣнтр'ачесто дѣнѣтпѣлѣрї vom дѣнѣ дѣпѣкѣте, дѣнсъ аїре пѣ, піотрѣ кѣ пѣ-сѣ de ліпсѣ; аше дарѣ пѣтем авѣ дѣпѣкѣтеле: II, nn, rr, ss, ѡnde ле поѣтеще врео kondїtїe dїn челе ачі дѣнсемпѣте.

(Ва вѣма.)

Л И Т Е Р А Р.

Нї се фѣкѣ кѣпоскѣт, кѣ ла картѣа тѣтѣлатѣ „Челе шепте пѣкѣте“ лѣкратѣ de D. професор de теологіе Ніколае Велїа дѣн Вершед, а кѣреї програмѣ с'аѣ пѣ-вѣкат ші дѣн Nr. 55 а Gazeteї поастре, с'аѣ адѣнат атѣді сѣвскріїторї, дѣкѣт е пѣдежде вѣпъ, кѣ дѣн кѣрѣнд се ва ші дѣчепе тїпѣрїреа еї. Сѣвскріпціа се маї поате фаче атѣт ла DDнїї колекторї арѣ-таді дѣн Nr. 55, кѣт ші ла DD. діректорї дістрїктѣвалї а шкоалѣмор націонале бапатїче ші вѣгѣрене: Konstandin D. Loga, Dīmītrїe Konstandinї ші Maksīmīlian Паскѣ. Сѣпѣт семпе, кѣ ашѣте преодїмеа ротѣпъ ва дѣтѣрѣдіша картѣа ачеаста кѣ интерес.

— Рѣспѣнс ла дѣбъ дѣнтрѣвѣрї. — Дѣн Макровїотїка прелѣкратѣ дѣн дѣбъ томѣрї de D. Dr. de medїcїnѣ Павел Васїч діректорѣл к. к. de карантїнѣ с'аѣ тїпѣрїт есемпѣларе маї тѣлѣте декѣт ера сѣвскрії-торїї ші — дѣпъ че ешїрѣ ші дѣн тѣпїлѣ компакторїмор се афѣл de вѣпѣзаре ачі ла Redakціe ші ла D. П. Васїч дѣн Tīmїsh кѣ прег de 1 ф. 50 крї ард. амѣеле томѣрї.

Дѣн Історїа лѣї Петрѣ Maior се тот маї афѣл дѣкѣ 8 есемпѣларе кѣ кѣте 2 ф.